

O BABIČCE

aneb metodický list pro pedagogy (1.–3. třída)

Metodický list pro pedagogy k inscenaci *O líné babičce* v Divadle v Dlouhé

Metodický list nabízí aktivity a metody, které žáky naladí na témata inscenace. Je zaměřen na práci s postoji k daným tématům, rozvoj kreativity, emočního a smyslového vnímání tak, aby témata inscenace měla přesah i do běžného života žáků. V rámci metodického listu jsou použité především metody dramatické výchovy, zaměřené na hlubší vhled do postav, tvořivou práci s vlastním tělem a hlasem a dále na rozvoj spolupráce ve skupině, komunikace, argumentace, kladení otázek a sdílení osobních úhlů pohledu.

Navrhujeme dva druhy činností – první aktivity je možné dělat se žáky před návštěvou představení, aby se naladili na témata inscenace, druhá skupina aktivit se zaměřuje na rozvíjení a prohlubování diváckého zážitku, je tedy vhodné je zařadit až po návštěvě představení.

PŘED INSCENACÍ

1/ Věci typické pro babičku – „hra JSEM“

Dáme žákům pokyn, ať si vzpomenou na svou babičku (pokud babičku nemají, mohou si vybrat jinou postarší ženu ze svého okolí, se kterou se znají – teta, sousedka, paní na hlídání apod.) Jaká klíčová slova je napadají?

Poté se třída postaví do kroužku a postupně ze svých těl a klíčových slov společně vytváří sousoší k tématu. Vytváření sousoší probíhá tak, že kdo už má klíčové slovo, řekne větu začínající slovy „Jsem (klíčové slovo)“ a zkusí si stoupnout/sednout/lehnout do prostoru v nějaké póze, která reprezentuje klíčové slovo (např. jsem bábovka, jsem láska, jsem úsměv, jsem soucit apod.), pak se k němu připojí se svou sochou a slovy „Jsem (klíčové slovo)“ další žák a tak dále, dokud žáci nevytvoří společné sousoší.

2/ Co dělá babička – pantomima

V další aktivitě se zaměříme na činnosti, které babička dělá. Každý žák si vybere jednu činnost, kterou podle něj babička dělá. Pak je po jednom žáci pantomimicky předvedou a ostatní hádají, jakou činnost spolužák ukazuje. Až se všichni vystřídají, je možné znovu nahlas zopakovat zobrazované činnosti a diskutovat o tom, které činnosti podle žáků dělá babička ráda a které dělá, protože musí. Existují činnosti, které babička dělat musí, ale zároveň je dělá i ráda?

3/ Otázky pro babičku z inscenace

S babičkou z inscenace se ještě žáci neznají. Přesto ať zkusí každý vymyslet nějakou otázku pro naši divadelní babičku, kterou by jí položili, kdyby ji chtěli lépe poznat. Učitel si otázky запиše na jednotlivé lístečky a schová, bude se s nimi pracovat v aktivitě číslo 6, která je vhodná až po zhlédnutí představení.

4/ Živý obraz – babiččín sen

Naše divadelní babička má řadu snů a přání, která si rozhodne plnit. Zkuste přijít na to, jaké sny by to mohly být. Třída se rozdělí do dvojic nebo trojic, ve kterých budou spolupracovat. Každá skupina vymyslí společně jeden SEN (nebo přání), který by si podle nich mohla taková babička chtít splnit. Sen si zkusí každá skupina připravit pro ostatní v podobě tzv. živého obrazu – žáci se společně nastaví do prostoru jako zmrzlé sochy (svým postojem, gestem, výrazem a vzájemným postavením se pokusí vystihnout daný sen). Živý obraz lze také rozehrát – tedy po nastavení se do zmrzlého obrazu učitel tleskne a žáci situaci ožíví (rozehrají).

PO INSCENACI

5/ Diskuze v kruhu o inscenaci

Po inscenaci je možné divácký zážitek probrat ve společné diskuzi.

Zde navrhuje možné otázky a témata:

- a. Když zavřu oči a vzpomenu si na inscenaci, jakou barvu vidím?
- b. Co to byl škapulír a k čemu ho babička měla?
- c. Byly některé babiččiny sny podobné těm, které jste tvořili v živých obrazech?
- d. Jaké další babiččiny sny jste v divadle viděli?
- e. Jaká byla babička v inscenaci? Vymyslete různá přídavná jména.
- f. Myslíte si, že byla babička líná? Proč ano a proč ne?
- g. Viděli jsme v divadelním představení nějaké hudební nástroje?

6/ Horká židle pro postavu

Nyní je možné se vrátit zpět k otázkám, které žáci vymysleli před inscenací a které si pedagog zapisoval na lístečky. Na některé z otázek žáků nám inscenace neodpověděla, ale i ty je možné použít. Pedagog do otázek může přimíchat i vlastní otázky (např.: Dělal(a) jsi dřív nějaký adrenalinový sport? Do jakých cizích zemí ses podívala? Co nového ses naučila?)

Každý žák dostane jeden lísteček s otázkou a promyslí si, jak by asi na otázku odpověděla babička z inscenace. Pokud se otázka týká věci, která v inscenaci nezazněla, zkusí si ji vymyslet podle toho, jak se babička chovala v jiných situacích. V prostoru je připravena židle, na které se žáci postupně střídají. Když si na ni sednou, stanou se na chvíli babičkou z inscenace, přečtou otázku a zkusí na ni v roli babičky odpovědět. Nejde o herecké napodobování babičky, ale o co nejlepší vcítění se do uvažování postavy.

7/ Jaký bude můj sen, až budu ve věku babičky?

Zopakujeme aktivitu s živými obrazy. Tentokrát mají skupinky za úkol ukázat v živém obrazu sen, který by každý z nich mohl mít, až bude ve věku babičky. Žáci si mohou vybrat, jestli za skupinu předvedou víc živých obrazů (za každého žáka jeden) nebo jestli se rozhodnou předvést za skupinu jeden společný sen.